

1902. FEBRUÁR 15. SZOMBAT

1902. FEBRUÁR 15. SZOMBAT

1902. FEBRUÁR 15. SZOMBAT

1902. FEBRUÁR 15. SZOMBAT

1902. FEBRUÁR 15. SZOMBAT

1902. FEBRUÁR 15. SZOMBAT

1902. FEBRUÁR 15. SZOMBAT

1902. FEBRUÁR 15. SZOMBAT

1902. FEBRUÁR 15. SZOMBAT

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁRNÓVÉDELME-UTCA 8.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁRNÓVÉDELME-UTCA 8.

EGYETÉRTÉS

EÖTVÖS KÁROLY

felelős szerkesztő.

Mai számunk főbb közleményei: Veszélyek: Az elintézés. Országgyűlés. (A képviselőház ülése.)

Az elintézés.

(Sz.) Két sürgős interpelláció révén került tegnap szóba a képviselőházban az a súlyos sérelem, mely a magyar nemzetet érte Ferencz Ferdinánd trónörökös pétervári útja alkalmából.

A függetlenségi és 48-as párt nevében Komjáthy Béla interpellált. Beszéde, melylyel a miniszterelnökhöz intézett kérdéseit megokolta, a magyar hazafi-érzés, a magyar alkotmány szeretet, s az önértelében megsértett nemzet jogos fölháborodásának nemcsak heves, de egyuttal elragadóan szép nyilvánulása volt.

Az utána beteges nyugalom után, mely a tulzolt lojalitás ömlengő nyilvánulásai terén manapság nálunk szinte undorító járvánnyá lett: igazán jól esik ez az őszinte, férfias, becsülettel beszéd. Hadd hallják meg már egyszer a trón magaslatán is, a trón mellett a trón körül lebzselő, vagy cselésző, a magyar nemzetet mindig kicsinyli és sértegető körökben is a magyar önértel hangját! Hadd tudják meg ott is, hogy a magyar nemzetet nem nyugozta le a hitvány szolgalelkűség, s nem hajlandó magát gyávan megadni egy családi politika féktelen hatalmi vágyának.

Eötvös Károly művei.

(Gróf Károlyi Gábor följegyzései. Két kötet. A Révai testvérek kiadásában megjelenő művek VII. és VIII. kötete.)

I.

A „Gróf Károlyi Gábor följegyzései” című mű első kötetének 215-ik és folytatásának 216-ik oldalán olvashatjuk gróf Károlyi következő vallomását: „Mikor 1857-ben májusban kint voltam Párisban s luxelleisi egyik fűrődő ismerősömmel véletlenül találkoztam: ő közölte velem a sok fűrődő udjomság közt, hogy érdekes sőtőlponot Grammont erdejében egy Fofó nevű japáni ember sirja, a melyre minden arra járó dob egy csokrot, vagy egy szál virágot.”

Az ott nyugvó lény nem más mint Fofó, gróf Károlyi Gábor hú kutyája. Ott tettemtettem el és sírkövére ezt iratta: „A Mon Fidel Ami Fofó.”

Aután megemlíti a gróf, hogy kétségtelenül akad majd, a ki a Fofó nevű japán emberről tudományos felolvasást fog tartani valamikor s ha ő, a ki tudja, hogy Fofó nem ember, hanem kutya, véletlenül ott lesz s fel akarja majd világosítani a tudóst is, a közönséget is, ugy kilökik a társaságból, hogy a lába se éri a földet.

Pedig ő tudja, hogy Fofó nem japán ember, hanem kutya. Ő tudja egyedül; senki más; mégis ő az egyetlen, a kivel majd rosszul fog-nak bánni, ha az igazat megmondja.

Ebből a kicsiny példából is láthatjuk, hogy nehézzé dolog: igazat mondani. Talán még nehezebb, vagy mondjuk, még veszedelmesebb dolog: igazat írni. Olyan igazat, a melyet kesken tudnak, vagy olyant, a melyet senki sem tud, vagy olyant, a minek az ellenkezőjét tudják sokan valamely „Fofó”-féle tévedés folytán.

S ha ezt elgondoljuk, fölmerül előttünk a kérdés: mi lesz a sorsa „Gróf Károlyi Gábor följegyzései”-nek?

Ebben a műben, de különösen a mű második kötetében sok olyant találunk, a mit csak kevesen tudnak, vagy a mit csak ketten tudnak: gróf Károlyi Gábor, a ki már meghalt és Eötvös Károly, a ki él. A többiek vagy nem tudják a dolgokat, vagy nem akarják és tudni; vagy az ellenkezőjét tudják, vagy az ellenkezőjét hirdetik annak, a mit gróf Károlyi Gábor és Eötvös Károly állítanak. A tudatlanok és azok, a kiknek érdekükben áll tudatlanoknak maradni, mindig többségben

vezető legyen a trónörökös kísérője, és másfelől a miniszterelnök ur részéről avégből, hogy ő maga ne látszassék letromfolt figurának. Hanem az a kérdés, a mit Komjáthy tett föl. Az, hogy résztvevő-e a magyar miniszterelnök a magyar kormány képviselőjében a pétervári látogatás tervének megállapításában?

A függetlenségi párt zajos, tüntető tetszésnyilvánításai, mik Komjáthy beszédének minden mondatát kísérték, kétségtelen tanúságai annak, hogy Komjáthy szavai az igazi független magyar közgondolkodás forrásából fakadtak. Becsületére válik ez a beszéd Komjáthynek és becsületére válik az őszinte magyar hazafias hangulat nyilvánítása a függetlenségi pártnak.

A tegnapi nap eseménye ennyiben örvendetes; ennyiben hasznos. De csak ennyiben. Konstatáljuk, hogy a magyar nemzet önértelén esett sérelem nem orvosoltott, a magyar állam közjogán ejtett csorba nem közörülődött ki. Mert Széll Kálmán miniszterelnök ur válasza, a mit Komjáthy interpellációjára adott, egyszerű megfutamodás volt.

A miniszterelnök nem válaszolt Komjáthy kérdéseire. Nem tisztázta a helyzetet, nem adott egyetlen megnyugtató fevilágosítást. Egyetlen olyan szót nem mondott, a miből az láthatnók, hogy a magyar kormányelnök híven és erőlyesen öröködi a nemzet jogait fölött. Egyetlen olyan szót nem hallottunk, a miből meggyűződer merithetünk arra nézve, hogy Magyarország kormánya a jövőben elejét akarja venni a nemzeti tekintély olyan megsértésének, mint a minő most előfordult. Egyetlen olyan szót sem hallottunk, melyből arra következtethetünk, hogy a magyar kormány tud is, akar is gátat vetni annak a törvénytelen, alkotmányellenes hatalmaskodásnak, mely a bécsi körökből terpeszkedik annak a család politikának szellemében, mely évszázadokon keresztül csak arra irányozódott, hogy a magyar állam önállóságát megtörje.

A miniszterelnök csupa közismeretű dolgot mondott el. A fősulyt arra helyezte, hogy megakadályozza a néppárt vezérének a trónörökös magyar kísérőjeképen való pétervári utazását. Ezt, ha tette, egyedül a maga pártpolitikája és a maga hatalma érdekében tette. De a nemzet érdekében nem tett semmit. Nem az ennél a botránnyos esetnél a lényeges, hogy a néppárt vezére ment, vagy nem ment Pétervárra a magyar korona várományosával; hanem az, hogy ennél az alkalomnál a magyar korona várományosa teljességgel nem méltatta figyelmére a magyar kormányt és az, hogy a magyar állam képviselét nélkül maradt a trónörökös nagyjelentőségű pétervári látogatásánál.

Nem az a kérdés, hogy micsoda párt-politikai cselészövek történtek egyfelől a trónörökös körül avégből, hogy a néppárt

vezére legyen a trónörökös kísérője, és másfelől a miniszterelnök ur részéről avégből, hogy ő maga ne látszassék letromfolt figurának. Hanem az a kérdés, a mit Komjáthy tett föl. Az, hogy résztvevő-e a magyar miniszterelnök a magyar kormány képviselőjében a pétervári látogatás tervének megállapításában?

Ezekre a kérdésekre Széll Kálmán nem válaszolt. Valamint hogy nem válaszolt arra sem, hogy miért kellett neki csak holmi besugából megtudnia a trónörökös számdékait, s micsoda szerepet játszott ebben az egész ügyben a külügyminiszter, a ki nem tartotta kötelességének azt, hogy a magyar kormányelnököt nyomban értesítse a magyar államot közvetlen érintő dolgokról?

Világos, hogy az ügy a miniszterelnök válaszával nem intéződött el. A dolog nem maradt ennyiben. Széll Kálmán miniszterelnök, se Goluchowski külügyminiszter nem szabadulhat ilyen könnyű szerrel az elkövetett mulasztások és törvénysértések miatt rájuk háruló felelősség terhétől.

Budapest, február 14.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor folytatja a költségvetés általános tárgyalását. Szólamra fel vannak jegyezve: Bonczai Miklós, báró Solyomossy Ödön, Pálffyánszky Elek, Eötvös Károly, Polczner Jenő, Gubányi Miklós, Maklary Zsigmond, Nassy Pál, Visontai Soma, Rakosi Viktor, Beöly Akos és Darányi Ferencz.

Az a pártgyűlés! Olykor megéri a fradást, hogy az ember figyelje a ház jobboldalt. Ezt a hatalmas tömeget, melyre Széll Kálmán oly önértel hivatkozik. Mert a mamelucokorok viselkedése nem mindig olyan, hogy okos politikai nyugodtan támaszkodhatnánk rá. Tegnapi például, mikor Széll Kálmán a trónörökös kísérője ügyében adott válasza fölött szavazott a ház, nemcsak a függetlenségi párt és a néppárt maradt ülve, hanem a szabadelvű párt egy kis része is. De azért a Széll-újások tömegében zengtek a pártgyűlés diadalát. Ez a pártgyűlés juthatott ma is annak az eszébe, a ki Sándor Pál beszéde alatt figyelte a szabadelvű pártot. Az agrárius töredék néma, de nem rokonszenves hidegséggel hallgatta a beszédet. A szélső jobboldal és a Széll mögötti padok tapsába egyetlen agrárius tenyér bele nem veyült. Távol tartották magukat a gratulációktól is. Ellenben Ivánka Oszkár kellemetlen és ugrató közbeszólásokkal zavarta a vele egy pártion lévő szónokot. Szekundált a néppártnak. A pártgyűlés és megható nyilvánulása el is

örülte Széll Kálmán olimpiai mosolyát. A nagyvezér dühös volt, szörnyű dühös... Pedig nincs rá oka; hiszen a pártgyűlésen belül marakodó merkantilisták és agráriusok, szászok és egyebek egyformán dicsőítik Őt: Széll Kálmánt.

A szepb egyházi kongresszus, melynek összehívására íránt a kormány legközelebb fog határozni, hir szerint ezuttal nem fogja tárgyalni a szervezeti statutumot, mely tudvalóleg a múlt kongresszus eredménytelenségét okozta.

Befejezett választási vizsgálatok. Az Úrley Kálmán margittai mandátuma ügyében elrendelt vizsgálatot — mint már megírtuk — dr. Plopu György kiküldött nagyváradi kir. táblai bíró befejezte. A vizsgálatról szóló tárgyalás jegyzőkönyvet már fel is terjesztette a kuriahoz. Minthogy a vizsgálat mindszókra a kérdésekre, mikre a kuria a vizsgálatot elrendelte, megszerzte a szükséges fevilágosításokat: az ítélethezatalra a kellő anyag megvan, s így várható, hogy a kuria most már ki is tüzi a kuriai bírakodásról szóló törvény 114. §-a szerinti határnapot. — Bértektek tovább a kuriahoz Valasek János verbói, továbbá Egri Dező pétervári és Hámory László vizaknai képviselő választási ügyében megtartott vizsgálatokról a egyötörvények. A beérkezett iratok már kiosztották az illető előadóknak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése febr. 14-én.

A költségvetési vita lankadatlan kitartással és meg-megújuló érdeklődéssel folyik tovább. A mai ülésnek kiváló érdekességét és bizonyos tekintetben elsőrendű fontosságot Sándor Pálnak, a Lipótváros új képviselőjének, beszéde kölcsönözt. Sándor Pált az agrárius hűvei a merkantilizmus egyik legerősebb oszlopának tartják, éppen azért érthető az a nagy kíváncsiság, a melylyel felszólalását várták, és az az osztatlan figyelem, a melylyel a felszólalást hallgatták. De megjelent meghallgatására választókerületének színe-java is, hogy tanul legyenek képviselőjük első debut-jének. És valóban azok, a kik Sándor Pált ügyes vitázónak és a maga szakmájában teljesen jártas és képzett férfinak tartották, nem csalótkoztak. Komoly, tartalmas érvekkel védte álláspontját s komoly okokkal igyekezett megdönteni ellenfelei merev nézetét, és helyes alapokra fektetni azt a küzdelmet, a mely újabbban a tulzó agráriusok és az ezek által merkantilistáknak nevezett két tábor között tört.

Előben is statisztikai adatokkal bizonyította be, hogy nálunk nincs mit félni a kapitalizmustól, mert hiszen egy latifundium többet ér az összes nagy kapitalisták vagyonánál, sőt éppen az a baj, hogy a kereskedők és az iparosok nem rendelkeznek még ugyszólván a szükséges mozgatóközével sem, a mi megbénítja ugy a kereskedelem, mint az ipar felvirágzását. Pedig,

ha át akarunk térni az önálló berendezkedésre az első fokvetelmény az, hogy tanul, önálló és gazdag kereskedői karunk legyen. Igen szellemesen szállt síkra az agráriusoktól annyira gyűlölt tözde mellett, a baromtérher hasonlítottán azt, mely a jó és rossz idót mutatja, ugyszintén helyesen mutatott rá arra, a még mindig fennálló ósdi fellegárra, hogy nálunk az ipari vagy kereskedelmi pályánamég ma is többre becicsül a szegény napi díjas állást, mert hát azt minden nyomorúság mellett is uri foglalkozásnak tekintik. Sajnos emlékezett meg arról a szomorú és egyben ostoba fellegárról is, hogy egyes tisztességtelen elemek miatt mindjárt az egész kereskedelmi osztályt gyalázzák és üldözik. Részletesen és kimerítően foglalkozott végül az érdeklődő forgalommal és a statisztikai adatok egész sorozatával világosította meg annak hasznos voltát, épen a mezőgazdasági érdekek előmozdítására vonatkozólag. Sándor Pál magvas, okos beszéde nagy hatást keltett, s annak igazságai elől nem zárkozhattak el még a legmerevebb agráriusok alapján állók sem a többség pedig élénk éljenzéssel fejezte ki iránta elismerését.

Teljesen igénybe vette ezután az ülés hátralevő részét, csaknem három órát. Ártón Mihály görög kath. pap beszéde. Erős, tiszta hazafias, és a népkép igaz szeretete nyilatkozott meg szavaiban, habár itt-ott nagyon is elvetette a sulykot, különösen mikor a liberálisták és a zsidóságot vette elég éles nyelvére. Hosszu beszédét jóízű humorral fűszerezte, s eredeti előadásával mindvégig derült hangulatban tartotta a házat, a melynek különösen akkor nyerte meg tetszését, mikor ismertette hazafias működését a pánszlávizmus elleni harcban s a magyar nyelv terjesztése érdekében.

Előben is statisztikai adatokkal bizonyította be, hogy nálunk nincs mit félni a kapitalizmustól, mert hiszen egy latifundium többet ér az összes nagy kapitalisták vagyonánál, sőt éppen az a baj, hogy a kereskedők és az iparosok nem rendelkeznek még ugyszólván a szükséges mozgatóközével sem, a mi megbénítja ugy a kereskedelem, mint az ipar felvirágzását. Pedig,

vannak. Vajjon nem fogják-e ezek uton-utólen kiabálni, hogy annak nincs igazsága, a ki igazat mond, ellenben az a mond igazat, a ki hazudik? S vajjon a nagy tömeg kinek a pártjára fog állani? Kinek hisz majd? Kiben fog megbizni? S igazságot szolgál-e majd annak, a ki igazat mond?

Alőre eldönteni ezt nem lehet. Csak annyit látszik előttem bizonyosnak, hogy az igazság, a előbb-utóbb győznie kell s akármilyen rosszul bannának is azzal, a ki igazat mond, az igazság mégis csak igazság marad.

Ilyen igazságok gyűjteménye a „Gróf Károlyi Gábor följegyzései” című két kötetes nagy mű. Szépirodalmi terméknek a legkülönösebb, a mely a saját valaha elhagyta. Két egységiség egyesülésének szellemi produktuma; igaz dolgoknak költői formába való foglalása. Se nem regény, se nem korrajz, se nem emlékirat, se nem történet, hanem valamennyi együttvéve. Korrajznak különösen az első kötet nagyon is regény, regénynek különösen a második kötet nagyon is korrajz, sőt nagyjelentőségű kortörténet; mindkettő együttvéve emlékirat, kaleidoszkop-szerű mozgalmakkal, változatokkal, hiányokkal a szorosan vett egységnek és mégis (noha ez látszólag paradox) így egységese, a mint alkotva van.

Az egzisztáló, az esztetika által szabályokba foglalt műfajok valamelyikébe persze nagyon nehéz besorolni. Talán lehetetlen is. Nemcsak azért, mert Eötvös Károly a maga irodalmi tevékenységét nem irányítja semmiféle megállapított szabály törvényei szerint; nem köti magát le semmiféle irányban, minőlfogva szabálytalan, a mi azt jelenti, hogy egészen szabad.

Művei részben ennőlfogva léptek ki a közönséges arányokból, de tartalmuk különösségénél fogva még inkább. Hiába keresünk leg-alább pendent-e művekhez. Formában, tartalomban pedig a „Gróf Károlyi Gábor följegyzései” egészen eltű az eddigi szépirodalmi művektől. Talán új irányt is jelent, vagy új felelősséget és igazságmind új hódítást is az irodalom világában.

Eötvös Károly egész irodalmi működését jellemzi ez az irány. Távol áll minden fantazmagóriától. Tárgyait nem a képzelet csapongásait, hanem a valóság színeit, a valóság és szertelen szírnyalása szerzi. Színgoruan és lelkiismeretesen a valóság mellett marad, de olyan világossággal, a mely másoknak, talán mindenkinek hozzáférhetlen. S mindazt, a mit tud, a költészet zománcává vonja be. Műveiben a tudomány költészeté s a költészet tudományává változik át s épen e

művekben jutnak annak megismerésére, hogy a tudomány a költészetnek ikerestvére s hogy a tudománynak a költészet világosságára, megleltő hatására épen olyan szüksége van, mint a földnek a nap világító sugarára és megleltő hatására.

Ilyen szempontból bírálva a művet s keresve hozzá hasonlított, csak keveset találunk s ezek is mind más irányt követnek. Carlyle is a költészet igen magas szellemével dolgozta föl a francia forradalom történetét, a hősök kultuszát és sok más, szigoruan tudományos témát, Jules Verne tudományos tárgyakat keresett, hogy azokat a költészet világába belevigye, hogy a kettőt egymással ugyszólván kiegészítse. A tudományos szépirodának csak ezt a két kiváló képviselőjét említem, noha van több is, mint Lamartin és mások. Azonban valamennyi a kettőnek irányában működött, vagy az egyikhez, vagy a másikhoz áll közel. Carlyle töle távol álló korszakok tudományos anyagát gyűjtötte össze s a tudományos anyag az ő elméjében és szívében igazi költészeté vált. Nem saját korának meggyőzője s költője volt. A térben s időben töle távol álló események keltek új életre az költészetében s az ő tudományánál.

Jules Verne csak azért keresett tudományos alapot az ő költészetéhez, hogy szeretlen képezzete annál szabadabb módon csaponghasson. Benne sokkal kevesebb a tudomány, mint a költészet s noha az alap, a melyből kiindul, tudományos, de utja, célja és eredménye fantasztikus. Félig eltorzítása a tudománynak, félig eltorzítása a költészetnek.

Eötvös Károly irodalmi műveit a kettő közé lehet helyezni. Az ő szépirodájának tárgya is a való tényeket űli át és így tudományos, azzal a különöszéggel, hogy nem csapong el messze a képzelet világába, hogy képzelt és így lehetetlen eredményekre jusson, mint Jules Verne, de nem is időben és térben töle távol álló történeti, vagy kortörténeti anyagot gyűjt össze, hogy azokból költői műveket alkosson, mint Carlyle. Minden, a mi Eötvös Károly műveiben (és így ebben is) észlelet, az a költő saját közvetlen meggyőződésének eredménye. Figyelje az időnek és korának, a melyben él. Észlelje ama viszonyoknak, a melyek a maguk részleteiben és összességében a jelent alkotják. Ezekből alkotja Eötvös a perspektívát; innen meríti tudományos és bölcselmi buvárlatának eredményeit. Célja talán az, hogy annak a kornak a mozgalmait, melyben él, följegyezze az utóknak és emlékül hagyja vissza azoknak, a kik majd utának

e kor mozgalmaira, alakulásaira, mozgató elemekre kíváncsiak lesznek.

A történetírásnak ez egyik legnehezebb feladata. Az észlelés, a megfigyelés kell, hogy igen széles, mely és igazságos legyen. A történetíró, a ki a múlt adatait gyűjti össze, tedvéstől ráfoghatja a forrásokra, a melyekből merít. Az a, a ki a maga korszakát figyelni és festi, tévedésről senkire sem foghatja rá. Látnia és értenie kell mindent. Be kell halnia a titkokba, a társadalmi és politikai műhelyekbe. Ismernie kell a kor szellemét, a népet, a vezetőket; az uralkodó, egymással párhuzaltól, vagy egymással szembeálló áramlatokat. Kell, hogy előre lehelljon minden lepel, a mely titkokat, rejtelemeket takar el. Az eseményeknek nemcsak külső történetét, de benső rugóit is ismernie kell.

Ez Eötvös Károly tudománya és az egyszerűsind költészete is. Ebben központosult észleleteinek és buvárlatainak eredménye. Tolla alatt az adatok költői formát öltenek; minden adat eleven létté, beszédes költészeté válik műveiben. Nem távozik el a valóságtól, de a valóság fölött egy nagy meggyőző bölcselmi és költői gondolatú, érzelmi és megindulási lepek meg olvasót. A mű részleteiben az egyetemes igazság válik láthatóvá és egy magasabb szempont, a mely túl minden bölcselmi rendszeren egy célzt tart szem előtt: az igazság szolgálata.

Ez a mű, mint említettem, két, egymással mélyen rokonszenvező egység és szellem egységiségének eredménye. Már ennőlfogva is nagyban áll az irodalomban. Azt a kérdést, hogy ki az írója, ki az alkotója a műnek, Eötvös Károly maga oldotta meg és így többé találgatásnak nincs helye. A művet egész teljességében Eötvös Károly írta. Ezt különben is könnyű volt kitalálni. Gróf Károlyi Gábor elemes, vidám, szeretetreméltó, demokráta gondolkodása és érzelmi fűrés volt. Csupa szív, csupa kedély, csupa fűrés és elevenég. De írni nem volt. Nem is akart azt látni. Ellenben az, a mit átél, érdemes volt a följegyzésre. A költészetnek és a kortörténetnek bölcséges anyagot szolgáltatott. Eötvös Károly biztatására az adatokat összegyűjtötte meglehetősen zavart, kusztált, nyers formában és megörésztetve végezté átada. Eötvös Károlynak azokat. Halála után Eötvös elmerült az adatok buvárlatában és egy egész világot talált azokban, érdemest arra, hogy kötebe gyűjtje az utókorra szálljon örökség gyánant.

Hogy a két kötet tartalmaz egész részletességben ömterestül, arra a kiszabott tér

nagyon is szük. Csak azt regisztrálom itt hogy az első kötet valóságos regény, amellyel hogy egyszerűsind kortörténet és költői mű is. Gróf Károlyi Gábor mozgalmal életét tárgyalja születésétől, vándorlásait át fűnik és apjának haláláig. A külső események lelei, dokkop-szerű valóságosságában gyönyörködünk. Sokat megtudunk itt a Károlyiakról s a Károlyi család tagjairól, a mi eddig titok volt. Sok új adatot kapunk, de mindig költői formában gróf Baththyányi Lajosnak, a vér, tanuak elfogatásáról, kivégzéséről és temetéséről. Megösmérkedünk azzal, hogyan lett demokratává és emberszeretővé gróf Károlyi Gábor, a kit pedig szintén mágnásnak neveltek. S nem utolsó dolog itt megtudni egy szerszmind azt is, hogyan neveltek a magyar nemzetség gyermekeit. Az erre vonatkozó fejezetek mágnás és plebs egyformatartulással olvashatja és jó volt följegyezni ezt a jövendő nemzedék számára is. Azután elháríthatjuk gróf Károlyi Gábor utazásaira, a hol a legkülönösebb emberekkel ismerkedik meg (spanyol határon talál Raschontz magyar zsidótól kezdve Mac Mhonig és Garibaldit), a legkülönösebb balandokon esik át, a melyek akármilyen regényt is változatosá tennének. Végig kísérik a kalandos utakon s látjuk, hogyan sebesül meg egy kósza arab golyója által, minek folytán karját többel le akarják vágni, de szerencsére kigyógyul a nélkül is. Megismerkedik Bonbonelli párducz-vadászszal, maga is orozslán-vadászra lesz s maga is letérít egy orozslán. Tanuja Afrikában a hó-esésnek és sok másnak. Azt a mit hómorog és komoly szemlélődéssel végigvite el elő Eötvös Károly. Kitűnően mulatun Medor kutya kalandján, a kit egy olyan erántes orozslán megérint talpával s ez olyan erántes volt, hogy később, mikor egy kis orozslán meglát az állat, ugy elfut, hogy alig lehet megállítani. Bejárja Károlyi Egyiptomot, jár Alexandriában (a hol, fűjadalom, pénzé elfogy). A humor fénye kíséri, mikor leszáll a piramisokba, de Kiséri egyebévé is. Jár a szentföldön, látja a dila-kodást a szent sír templomában s a kavasz, a ki ugancsak brutálisán, de mégis legmag-tikusan rendet csinál. A sok igazság közt, a melylyel a könyvben találkozunk, egy megdöbbenő és megható igazságot külön ki kell emelnünk, a mikor azt mondja, hogy a zsidó-nak joga van a fűjadalomhoz. Valamennyi kalandját föl se sorolhatom, de ezek közt nem utolsó az, mikor majdnem életébe kerül az, hogy megfürdik a szent forrásban, vagy a mikor Nazarethben vad hagyomány etetének

A budapesti aru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése 1902. február 14.

Időjárás borult. Vízallas reggel 7 órakor 230 cm. Homérus reggel 7 órakor + 4 C. Legsúlyos reg. 7 ó. 757 mm.

A) Aru-tőzsde.

I. Gabonaszemek. - Arak koronákban. A budapesti aru- és értéktőzsde árkészletei szerinti közepesen 50 kg.-kint. - A minőségi súly beiktatásának és súlyarányainak.

Table with columns for grain types (Búza, Arpa, Kéles, Zab, Tengeri, Repce) and their prices in various units.

II. Leszámloló árfolyamok

Table showing exchange rates for various banks and locations like Buda, Kassa, Debrecen, etc.

III. Készletek törvényesek

Table listing various commodities and their prices, including different types of flour and oil.

B) Értéktőzsde.

Table listing various securities, bonds, and their market prices.

Értéktőzsde. Utolsó árfolyamok

Large table listing numerous securities, bonds, and their market prices, organized by type and issuer.

Advertisement for a medical clinic: 'SÉRÜLTEK FIGYELMÉBE!! A magyar orvosi műszertár'. Includes an illustration of a person.

Advertisement for 'Szőlőoltványok' (vineyard treatments) and 'Élőkerítés' (living fence).

Advertisement for 'Meghívó az Aszói Takarékpénztár' (invitation to the Aszói Savings Bank).

Advertisement for 'Készpenzkeleson Földbirtokokra' (ready cash for land estates).

Advertisement for 'A búr irodalom legújabb terméke' (new products in bur literature).

Large advertisement for 'Remekirok Képes Könyvtára' (The Famous Bookstore) featuring various book titles and prices.

Advertisement for 'Med. univ. Dr. FABINYI' (University of Medicine, Dr. Fabinyi) listing medical services.

Advertisement for 'BEKICS GUSZTÁV' (Bekics Gusztáv) and 'NEMZETI AKCZIO' (National Action).

Advertisement for 'Pályázati hirdetmény' (Public notice) regarding a competition.

Advertisement for 'Hirdetések' (Advertisements) and 'Magyar királyi államvasút' (Hungarian Royal State Railway).

Advertisement for 'Boer-Angol Tűzben' (Boer-Angol in the Fire) and other literary notices.

